

Juli 2022 - December 2024

Eindrapportage Taal Werkt!

www.vnoncw-mkbnoord.nl/geletterdheid

Taal Werkt! is een project van de arbeidsmarktregio Groningen en het Bondgenootschap voor een Geletterd Groningen.

Voorwoord

Meedoen in de wereld om je heen is belangrijk. Maar dat niet alleen. Het is ook leuk, want je groeit als mens. Als je werk hebt, helpt dat om mee te kunnen doen. Dan werk je samen met collega's en leer je dingen. Dat vind ik belangrijk. Voor de medewerkers én voor de bedrijven in de provincie Groningen en Noord-Drenthe.

Niet voor iedereen logisch

'Meedoen in de wereld om je heen' is niet voor iedereen logisch. Bijvoorbeeld voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en werken met computers, internet en apps. Vaak schamen zij zich ervoor. Veel werkgevers weten dit niet. Zij denken dat iedereen die Nederlands als eerste taal heeft, zich wel redt met de dagelijkse dingen.

Blij met Taal Werkt!

Daarom ben ik blij met Taal Werkt! in de arbeidsmarktregio Groningen. Het is een aanpak om mensen te helpen die moeite hebben met de basisvaardigheden. En met elkaar erover te praten. Want dan kan je er ook wat aan gaan doen. De rol van de werkgever is daarbij erg belangrijk.

Op de werkvloer

In de afgelopen 2,5 jaar gaf de *Aanjager Geletterdheid Werknemers* veel werkgevers informatie over laaggeletterdheid. En ze hielp hen om in hun bedrijven de mensen om wie het gaat te herkennen en verder te helpen. Mooi dat die aanjager werkt bij de werkgeversorganisatie VNO-NCW MKB Noord. Zo komt Taal Werkt! gemakkelijk op de werkvloer.

Niet in je eentje

Ik vind het goed om te zien dat de aanjager samenwerkt met heel veel organisaties. Belangrijk, want zo'n groot project kan je nooit in je eentje doen. Helaas is het nog niet klaar. Daarom is het goed en belangrijk dat de aanjager ook na dit jaar actief blijft.

Taal Werkt! wordt betaald door de arbeidsmarktregio Groningen. En dat blijven we doen. Want we moeten nog veel meer bedrijven laten zien dat taal werkt!

Carine Bloemhoff

Voorzitter van de arbeidsmarktregio Groningen

Eindrapportage Taal Werkt!

Juli 2022 - December 2024

Taal Werkt! is een aanpak om mensen in de arbeidsmarktregio Groningen te helpen met het verbeteren van hun basisvaardigheden. Het gaat om de hele provincie Groningen en 4 gemeenten in Noord-Drenthe. Bij basisvaardigheden denken we aan lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden (werken met de computer, internet en apps).

Bij Taal Werkt! gaat het om mensen met Nederlands als eerste taal. Juist die willen we helpen. 57% van deze mensen heeft een baan. Omdat ze moeite hebben met de basisvaardigheden kunnen ze niet helemaal zelfstandig meedoen op het werk en in de maatschappij. Ze missen kansen om te groeien in hun werk.

In deze eindrapportage kijken we terug op wat er sinds de start in 2022 is gedaan en bereikt. En wat we hebben geleerd. Maar we kijken ook vooruit, want Taal Werkt! is nog niet klaar!

Inhoud

- pagina 4*
1. Dit is de uitdaging
- pagina 4*
2. Het plan: Taal Werkt!
- pagina 5*
3. De aanjager
- pagina 6*
4. Dit doet de aanjager
- pagina 7*
5. Er gebeurt meer
- pagina 8*
6. Dit hebben we bereikt
- pagina 10*
7. Dit hebben we geleerd
- pagina 14*
8. Zo gaan we verder
- pagina 16*
**9. Dit heeft het gekost
Bijlagen**

De taal in dit verslag is op B1-niveau. Zo kunnen veel mensen het begrijpen. Het is de vraag of 'laaggeletterdheid' een goede term is. Net als 'laagopgeleid' klinkt het niet fijn. Bij Taal Werkt! praten we daarom meestal over geletterdheid. En over basisvaardigheden.

1. Dit is de uitdaging

Veel mensen in Nederland hebben moeite met taal, rekenen en digitale zaken. In de arbeidsmarktregio Groningen gaat het om ongeveer 81.000 mensen. Op het werk leidt dit vaak tot uitdagingen zoals:

- Moeite met lezen van handleidingen, roosters en veiligheidsregels.
- Niet kunnen omgaan met digitale hulpmiddelen zoals roosterapps.
- Het is lastig om certificaten te halen die nodig zijn voor het werk.
- Stress als ze regelmatig een formulier moeten invullen.

Dat is vervelend voor deze mensen. En vaak ook gevaarlijk. Ze weten niet precies wat ze moeten doen. Daardoor maken ze soms fouten. Ze vragen een collega om iets uit te leggen. Ze verzinnen smoesjes of melden zich ziek.

Ook voor de werkgevers is het vervelend. Zij willen dat medewerkers veilig werken. En dat ze lekker in hun vel zitten en met plezier hun werk doen. Soms nemen medewerkers geldproblemen van thuis mee naar het werk. Dan moet de werkgever meehelpen dat te regelen. Loonbeslag op het salaris van een medewerker is vervelend en geeft stress. En het kost tijd.

2. Het plan: Taal Werkt!

Deze mensen willen we helpen en dat doen we met Taal Werkt!. Dit plan is van de arbeidsmarktregio Groningen. VNO-NCW MKB Noord voert dit plan uit. Want werkgevers zijn belangrijk bij de aanpak van laaggeletterdheid. Zij herkennen vaak als eerste de mensen om wie het gaat, als ze maar weten waarop ze moeten letten. Daar hebben de werkgevers hulp bij nodig. De persoonlijke en praktische aanpak van Taal Werkt! helpt ze daarbij.

Jacco Vonhof
Voorzitter MKB Nederland

Ctrl+klik hier

“

Ik geloof in eerlijke kansen. Als je basisvaardigheden op orde zijn, kun je de keuzes maken in je leven die je wilt.

”

3. De aanjager

In juli 2022 nam VNO-NCW MKB Noord de *Aanjager Geletterdheid Werknemers* in dienst. Haar naam is Gemma Groot Koerkamp. Gemma is de aanjager van Taal Werkt! en we zien dat het werkt. Ze vraagt bij werkgevers aandacht voor geletterdheid. Vooral in de schoonmaak, bouw, fabrieken en zorg. Juist daar werken veel mensen die meer kunnen. Ze brengt ook werkgevers, taalhuizen en andere organisaties bij elkaar.

De aanjager is er voor alle werkgevers die vragen hebben over geletterdheid. En er wat aan willen doen. Ze is er dus niet alleen voor de leden van VNO-NCW MKB Noord.

De opdracht

- Werkgevers bewust maken dat er veel mensen zijn die moeite hebben met de basisvaardigheden.
- Werkgevers bewust maken van de voordelen van geletterde werknemers. En van de voordelen van duidelijke communicatie.
- Werkgevers vertellen over hoe je basisvaardigheden kunt verbeteren. Zoals subsidies, taalhuizen, opleidingen bij een roc (regionaal opleidingscentrum) in de buurt, samenwerking en trainingen.

Gemma is vaak bij bijeenkomsten voor werkgevers. Dit was op 14 februari 2024 bij het evenement 'Hart voor je zaak' in Martiniplaza in Groningen.

4. Dit doet de aanjager

De aanjager maakt werkgevers bewust. De kans is namelijk groot dat er bij hen mensen werken die moeite hebben met de basisvaardigheden. Dat bewustmaken gebeurt op allerlei manieren. Zo is er op de website van VNO-NCW MKB Noord een aparte pagina over dit onderwerp. Daar staan tips zodat werkgevers weten wat zij kunnen doen. Ook is er in elke digitale nieuwsbrief aandacht voor het onderwerp. En alle collega's bij VNO-NCW MKB Noord weten wat de aanjager doet en kunnen erover vertellen bij bedrijven. Maar de aanjager doet meer:

Klankbordgroepen

Dit zijn groepen mensen die overleggen over het plan. Er zijn 2 klankbordgroepen gestart:

- Een groep met mensen van de gemeente Groningen, provincie Groningen, VNO-NCW MKB Noord, vertegenwoordigers van gemeentes uit de arbeidsmarktregio en Stichting Lezen en Schrijven. Zij overleggen 1x in de 6 weken.
- En een groep met coördinatoren van de Taalhuizen. Zij overleggen 4x per jaar. Ze hebben tussendoor contact als er een vraag is. Deze coördinatoren werken bij Biblionet Groningen, Biblionet Drenthe, Alfa College, Noorderpoort en Drenthe College.

Contacten

De aanjager heeft contact met brancheverenigingen (zoals schoonmaak en bouw), ondernemersverenigingen, UWV en WerkinZicht (WiZ). Ook werkt ze samen met taalambassadeurs via Stichting ABC en overlegt ze regelmatig met Stichting Lezen en Schrijven.

Taalheld

De aanjager is benoemd tot Drentse Taalheld in de categorie Bruggebouwer. Dit laat overduidelijk het voordeel zien dat er een aanjager is.

5. Er gebeurt meer

Het lukte om bij een grote groep mensen en werkgevers het bewustzijn te vergroten. Dat lukte door vaak aandacht voor het onderwerp te vragen. Maar ook door gerichte acties bij werkgevers:

Aandacht voor het onderwerp

- Meer dan 50 bedrijfsbezoeken en 65 gesprekken op evenementen.
- Bijna 200 LinkedIn-berichten met 260.000+ weergaven.
- Aandacht in diverse verschillende nieuwsbrieven, kranten en podcasts.

Is dit alles? Zeker niet! In bijlage 1 staan alle acties om aandacht voor het onderwerp te vragen.

Acties bij werkgevers

Een paar voorbeelden:

- 14 trainingen met 76 deelnemers van 47 bedrijven (met in totaal meer dan 16.000 werknemers).
- 3 vervolgbijeenkomsten met 26 deelnemers.
- Een gereedschapskist vol met informatie.
- Netwerkkarten voor werkgevers.

In bijlage 2 staan alle acties bij werkgevers.

Inhoud training en vervolgbijeenkomst

Stichting Lezen en Schrijven geeft samen met de aanjager de training voor werkgevers. In de training zorgen we voor bewustwording, informatie, kennis en middelen.

Deze onderwerpen worden besproken:

- Hoe herken je laaggeletterdheid?
- Wat kun je doen voor medewerkers die moeite hebben met basisvaardigheden?
- Wat kun je doen voor teamleiders van laaggeletterde medewerkers?
- Wat kun je doen aan je eigen communicatie?
- Hoe heb je blijvende aandacht voor het onderwerp?
- Hoe kun je laaggeletterden in dienst nemen (via SROI)?

Bij de vervolgbijeenkomst is een taalambassadeur die vertelt over zijn of haar ervaringen. En er zijn VR-brillen. Hiermee zie je de wereld zoals een laaggeletterde dat doet.

Klantreis

Voordat mensen aan de training meedoen, volgen ze een korte online introductie. Deze e-learning kunnen ze later ook aan collega's laten zien.

Ze worden na de training ook nog gebeld.

De aanjager vraagt dan hoe het gaat met de basisvaardigheden op de werkvloer. Werkgevers volgen dus een hele reis.

Deelnemende werkgevers

Onder meer: Groenservice Noord, Wegenbouw de Wilde, Idverde Realisatie, Wilhelmina Ziekenhuis Assen (WZA), Apotheek WZA, MF Uitzendbureau, De Boer & De Groot civiele werken b.v., Avitec Infra & Milieu, Asito, Groenvoorziening A.J. van der Werf B.V., Lentis, Werkpro en Alsema BV.

Functies van de deelnemers

Onder meer: HR, Communicatie, Kwaliteit, beleidsadviseurs, teamleiders, managers Social Return.

Ctrl+klik hier

6. Dit hebben we bereikt

De aanjager werkt voor VNO-NCW MKB Noord en dat is door veel mensen opgemerkt. Ook landelijk. Zo benaderde iemand van het NOS Journaal in makkelijke taal de aanjager om te horen hoe het bij werkgevers gaat. Ook wordt de aanjager gebeld door mensen van andere arbeidsmarktregio's. Zij willen weten wat Taal Werkt! doet en wat het oplevert. Landelijk is er ook meer aandacht voor geletterdheid. Programma's van Frans Bauer (Leven zonder letters) en Loes Luca (Duidelijke Taal) zorgen voor positieve aandacht. Dit helpt de aanjager in haar verhaal bij werkgevers.

Alle acties en aandacht zorgden ervoor dat er veel is bereikt:

- Het onderwerp staat bij werkgevers, jobcoaches en werkgeversadviseurs op de agenda.
- Er is een nieuw landelijk netwerk van mensen die bij werkgevers aandacht vragen voor het verbeteren van basisvaardigheden.
- Werkgevers die de training volgden, zetten concrete stappen zoals:
 - o Vacatureteksten en interne communicatie op B1-niveau.
 - o Medewerkers doorverwijzen naar taalhuizen.
 - o Automatisering van werkbriefjes.
 - o Geletterdheid is vast onderwerp bij ontwikkelgesprekken.
 - o Het inzetten van leermaatjes.

Dit zijn maar een paar voorbeelden. In bijlage 3 staan alle resultaten.

Minstens zo belangrijk is dat we de aandacht voor geletterdheid vasthouden én vastleggen. En dat informatie altijd en overal beschikbaar is. Dat noemen we ook wel borging. De aanjager zette daarin belangrijke stappen zoals:

- Ze is als specialist aangesloten bij het netwerk Duurzame inzetbaarheid Noord. En bij taalnetwerken in de arbeidsmarktregio Groningen.
- De website en andere communicatiemiddelen (zoals praatplaten en netwerkkaarten) zorgen ervoor dat de informatie door een grote groep mensen te gebruiken is.
- Er is een overzicht met alle informatie over de gegeven trainingen.

De Groningse gedeputeerde Tjeerd van Dekken wilde alles weten over de werkgeversaankpak. Jint Hoeksema gaf hem een VR-bril. De bril liet hem ervaren hoe het is om laaggeletterd te zijn. Jint werkt bij Biblionet Groningen. Zij begeleidt ook taalambassadeurs bij de trainingen voor werkgevers.

“

We vragen nu elke nieuwe medewerker om een formulier in te vullen. Dan zien we direct of dit lastig is en maken we het bespreekbaar. Tot nu toe zei 1 medewerker moeite te hebben met taal. Daar houden we nu rekening mee. We willen zo iets ook gaan doen voor de mensen die al bij ons werken. Bijvoorbeeld tijdens een functioneringsgesprek.

”

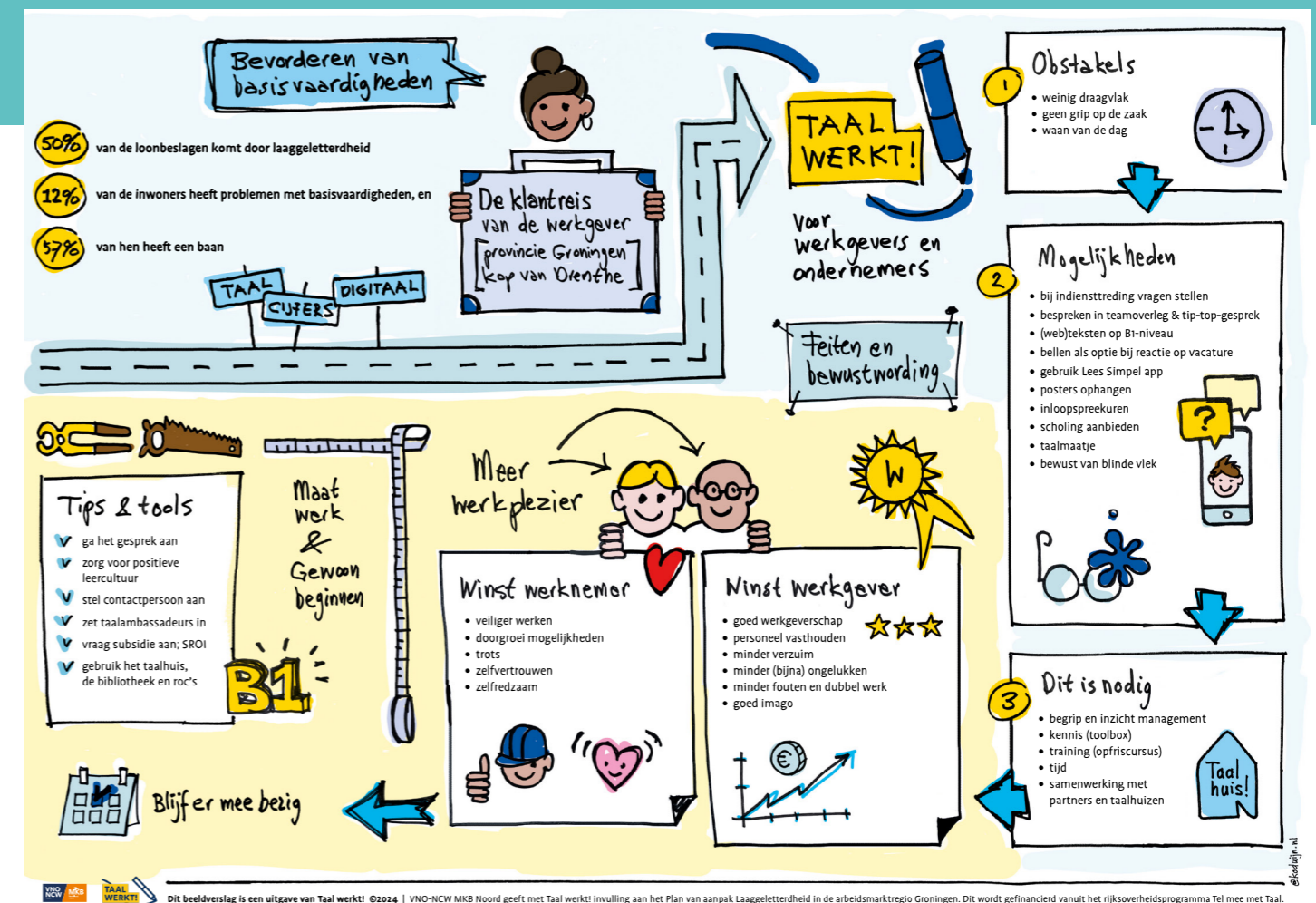
Caroline Kuiper-van der Werf
Groenvoorziening A.J. van der Werf B.V. (Bedum)
Deelnemer training

“

Dit is winst voor onze organisatie.

”

Erik van der Velde
Lentis GGZ

Klik op de praatplaat om beeldvullend te bekijken

7. Dit hebben we geleerd

We hebben veel geleerd en ervaring opgedaan. Door alle gesprekken en acties weten we steeds beter wat werkt. Maar ook wat niet werkt. Zo weten we dat we het niet leuk hoeven te maken. Maar wel duidelijk, makkelijk en persoonlijk. Met een aanjager die op de werkgever afstapt. En vertelt wat het oplevert.

Altijd maatwerk

Er zijn veel verschillende manieren om werkgevers enthousiast te maken voor basisvaardigheden. Soms is dat een training of een gesprek. Soms is dat via een speciaal georganiseerde bijeenkomst. Dé werkgeversbenadering bestaat niet. En dat is geen probleem. De aanpak om basisvaardigheden op de werkvloer te verbeteren verschilt ook per bedrijf. Het is altijd maatwerk.

Dé werkgeversaanpak bestaat niet.

Spreek de taal van de werkgevers

Werkgevers vinden laaggeletterdheid geen interessant woord. Ze hebben meer belangstelling voor het onderwerp *duurzame inzetbaarheid* of *vitaliteit*. Dus moet je praten over 'investeren in medewerkers om hen wendbaar te maken in de organisatie'. En over loonbeslag. Taal die werkgevers ook gebruiken. En onderwerpen die zij belangrijk vinden.

Laaggeletterdheid ligt gevoelig

Mensen die de Nederlandse taal als eerste taal hebben en laaggeletterd zijn, schamen zich daar vaak voor. Ze kunnen het goed verbergen. Daarom is het voor een werkgever moeilijk om te herkennen en erover te praten.

Uit onderzoek blijkt dat 'camouflage' goed werkt om laaggeletterden te bereiken. Dus niet zeggen dat iemand niet goed kan lezen en schrijven. Maar uitleggen hoe die nieuwe app werkt om een vrije dag aan te vragen. Van daaruit kijk je samen verder wat nodig is. Daarbij zijn de 3 V's belangrijk:

- Vriendelijk
- Veilig
- Vertrouwen

Regelmatig persoonlijk contact

Werkgevers reageren het beste op persoonlijk en regelmatig contact. Alleen een gesprekje is niet genoeg. Een gratis training aanbieden ook niet. De belangstelling zakt snel weer weg. Je raakt deelnemers na afloop kwijt. Daarom is persoonlijk contact zo belangrijk. En een manier om contact te houden. Hoe je contact houdt, verschilt per werkgever. Maatwerk dus. Het gaat niet vanzelf. De aanjager moet er wel wat voor doen.

“

Ik bereik het meest in een persoonlijk gesprek.

Gemma Groot Koerkamp
Aanjager Geletterdheid Werknemers bij VNO-NCW MKB Noord

”

Het onderwerp moeten we uitleggen, maar niet ingewikkeld maken

We moeten aan werkgevers uitleggen waarom geletterdheid ook voor hen belangrijk is. En wat het oplevert als je ermee aan de slag gaat. Het gaat niet over d's en t's. Het gaat over medewerkers die veilig en met plezier hun werk doen. Maar ook instructies begrijpen. Of roosters kunnen inzien. Je wilt dat ze meedoen. Het gaat over meer dan taal. Het gaat over basisvaardigheden. Dus ook over rekenen en met de computer en apps kunnen omgaan. Werkgevers weten dit vaak niet. We leggen het uit zodat ze het begrijpen, herkennen en actie ondernemen. Maar we maken het niet ingewikkeld.

De gratis training heeft gewerkt

In 2023 wilden veel mensen naar de trainingen. In 2024 was het lastiger om alle trainingen vol te krijgen. We weten niet hoe dat komt. De reacties zijn goed. Deelnemers zijn zich allemaal bewust van het onderwerp. Ze weten

wat laaggeletterdheid is en letten erop. Ze passen hun eigen taalgebruik aan. En ze zetten (kleine) stappen in de organisatie. Bijna alle deelnemers vinden het onderwerp interessant en willen contact houden.

Bewustwording kost tijd

Werkgevers komen niet meteen in actie. Dit kost tijd. Acties komen vaak pas na herhaalde contacten. De aanjager zet zich in om de betrokkenheid vast te houden. We moeten hard trekken. Maar dat moet iedereen die aandacht vraagt voor geletterdheid en basisvaardigheden. De benadering via werkgevers werkt. Ook al duurt het lang: de bewustwording komt op gang. En veel werkgevers weten wat ze kunnen aanbieden.

“

Geletterdheid en digitale vaardigheden gaan ons allemaal aan. Veel bedrijven hebben nu al te weinig medewerkers en dat probleem wordt in de toekomst alleen maar groter. Werkgevers willen het liefst medewerkers die geen moeite hebben met basisvaardigheden en daar kunnen ze zelf wat aan doen. Een aanjager blijft dus nodig! Iemand die aandacht vraagt voor dit onderwerp en oplossingen biedt. Anders staan we stil.

Jurgen Elshof
VNO-NCW MKB Noord Arbeidsmarkt & Onderwijs

”

Werkgevers willen resultaten zien

Wat is het resultaat van aandacht voor geletterdheid? Is er inderdaad minder verzuim? Is de veiligheid beter? Zijn medewerkers productiever? Die vragen zijn moeilijk te beantwoorden. Geletterdheid is lastig meetbaar. Maar werkgevers willen wel graag weten wat hun inspanning oplevert. Meer inzicht in meetbare voordelen van aandacht voor geletterdheid is dan ook hard nodig.

THIERRY CUPIDO
Medewerker ICT-bedrijf

Persoonlijke verhalen laten ook resultaten zien. De aanjager laat daarom filmpjes maken. In dit filmpje vertelt Thierry Cupido zijn verhaal.

Ctrl+klik hier

“

We gaan langzaam van bewustwording bij werkgevers naar actie richting werknemers. Ik zie het gebeuren.

Marieke Levenga
Stichting Lezen en Schrijven

”

“

Ik werd bekeken, nu word ik gezien.

Jeen Hofstra
Taalambassadeur

Ctrl+klik hier

Het houdt een keer op

De aanjager zet laaggeletterdheid op de agenda. In de training zorgen we voor bewustwording, informatie, kennis en middelen. We jagen het onderwerp aan. En we jagen na. Dat werkt. Maar het houdt een keer op. Het is aan de werkgever om het onderwerp in de organisatie op te pakken.

Veel werkgevers blijven hangen in bewustwording. Vaak pakken ze nog wel hun eigen communicatie op. Maar de actie richting werknemers blijft nog achter. Dat komt ook omdat bedrijven het vaak druk hebben met andere zaken.

Toch ziet de aanjager hier langzaam wel verandering in komen. Het kost gewoon tijd voordat er in de praktijk iets georganiseerd wordt.

Soms hebben bedrijven geen belangstelling. Ook niet na een training. Na een aantal keren bellen of mailen, rondt de aanjager het contact dan af.

De aanjager liet ook een wasmachine maken. Om teksten schoon te wassen. Werkgevers kunnen er bijvoorbeeld hun nieuwsbrief of een tekst van hun website in doen. De aanjager regelt dan dat mensen van de taalhuizen kijken of alles duidelijk is en goed te begrijpen.

VNO-NCW MKB Noord helpt bij het verbeteren van basisvaardigheden in de arbeidsmarktregio Groningen. We doen dit met het project Taal Werkt!. Het is een onderdeel van het Plan Aanpak Laaggeletterdheid voor de jaren 2020 - 2024. De rijksoverheid betaalt het project via het programma Tel mee met Taal. In Taal Werkt! werken we samen met allerlei organisaties. Dit zijn onze partners:

8. Zo gaan we verder

Taal Werkt! heeft de bewustwording bij werkgevers op gang gebracht. Maar het is belangrijk om dit vast te houden. Volhouden dus! Daarbij helpt persoonlijk contact beter dan algemene acties.

Met alle opgedane kennis weten we steeds beter hoe we werknemers kunnen versterken via de werkgever. Ook voor de komende jaren. Dat is niet makkelijk, maar wel hard nodig. De steeds verdergaande digitalisering en het afnemend leesniveau bij jongeren vraagt daarbij ook om aandacht en actie. Daarom willen we in ieder geval tot en met 2027 door met Taal Werkt!. Het geld voor 2025 is

geregeld. Volgend jaar gaan we kijken naar de financiering voor 2026 en 2027. En voor de jaren daarna.

De aanjager blijft. En blijft actief als kartrekker, contactpersoon, verbinder, aanspreekpunt, vraagbaak en expert. De aanjager is het gezicht van Taal Werkt! en blijft werken bij VNO-NCW MKB Noord.

Taal werkt en zonder taal werkt het niet!

Ons doel

Eind 2027 zijn er minimaal 14 werkgevers in de arbeidsmarktregio Groningen actief in de aanpak van basisvaardigheden en het verbeteren van geletterdheid. Daarmee bereiken we 700 werknemers. Daarvan zijn ongeveer 75 mensen die moeite hebben met de basisvaardigheden.

Dit doen we door:

Gerichte aanpak

Het benaderen van specifieke bedrijven per gemeente. De aandacht gaat naar fabrieken en bedrijven in de schoonmaak, bouw en zorg. Er is aparte aandacht voor de sociaal ontwikkelbedrijven.

Elke aanpak is maatwerk. Daarbij kijken we wat een bedrijf nodig heeft. Zo willen we meer bedrijven rechtstreeks helpen op de werkvloer. En ervoor zorgen dat de aanpak vast onderdeel wordt van de dagelijkse gang van zaken.

Het gaat om blijvende veranderingen. Zoals het **altijd** schrijven van begrijpelijke teksten (op B1-niveau) in een bedrijf. Ook willen we dat er in een bedrijf iemand verantwoordelijk is voor de aandacht voor basisvaardigheden op de werkvloer.

Samenwerken en netwerken

De aanjager blijft (nieuwe) werkgevers bezoeken. Om over het onderwerp te praten en te laten zien dat het werkt. Nieuwe werkgevers zijn bijvoorbeeld te vinden via bedrijventerreinen en brancheverenigingen. Ook willen we werkzoekenden helpen. Dit doen we in samenwerking met de arbeidsmarktregio en WiZ. We zoeken aansluiting bij de regionale werkcentra en regionale ontwikkelcentra die er komen.

De aanjager versterkt haar samenwerking met partners zoals taalhuizen, Stichting Lezen en Schrijven, centrumgemeente Groningen, Bondgenootschap voor een Geletterd Groningen/ Drenthe. Maar ook met mensen van het Plan van Aanpak Laaggeletterdheid in de arbeidsmarktregio Groningen, taalambassadeurs, andere aanjagers, deskundige trainers, roc's enzovoort.

We organiseren bijeenkomsten waar bedrijven die deelnemen aan Taal Werkt! elkaar ontmoeten, inspireren en kennis delen. We willen samenwerken met werkgevers als voorbeeldwerkgevers voor andere werkgevers. Ook blijven we zichtbaar op beurzen en congressen.

Geven en vasthouden van kennis

De trainingen en vervolgbijeenkomsten voor werkgevers blijven. Maar wel minder vaak. Samen met het Alfa College onderzoeken we of we meer bij werkgevers kunnen bereiken als we direct een NT1-docent aanbieden. Dat is een proef en dat is dan gratis voor bedrijven.

Deze trainingen blijven gratis. Voor extra hulp in een bedrijf betaalt een werkgever geld. Denk aan het schrijven van een plan van aanpak of een cursus voor werknemers.

We ontwikkelen nieuwe digitale hulpmiddelen, zoals online trainingen. Zo kunnen we meer mensen bereiken. Bij bestaande hulpmiddelen kijken we kritisch of deze nog goed werken.

Wie betaalt dat?

Taal Werkt! wordt voor de komende jaren betaald met geld van de overheid: het regionale Plan Aanpak Laaggeletterdheid (2025) en met JTF-subsidie (Just Transition Fund) vanuit het grote programma van de arbeidsmarktregio (2025 en 2026). Ook VNO-NCW MKB Noord levert een bijdrage.

JTF ■ Fonds voor rechtvaardige transitie

 Gefinancierd door de Europese Unie

9. Dit heeft het gekost

De kosten voor Taal Werkt! werden betaald door de arbeidsmarktregio Groningen en de provincie Groningen.

Het werkbudget van de provincie was € 50.000. Hiervan zijn de trainingen, materialen en activiteiten betaald. In onderstaand overzicht staan de uitgaven.

De kosten voor de uitvoering (personeelskosten, kantoorkosten en reiskosten) werden betaald door de arbeidsmarktregio. In totaal was dat € 177.818. Dat is gemiddeld per jaar € 71.127.

Activiteit	Toelichting	Totaal in €
Theateravond werkgevers 20 november 2024	Vorbereiding, locatie, techniek, sprekers, attenties, theatergroep enzovoort	7.500
Bijeenkomst met Jacco Vonhof 20 maart 2024	Catering en fotografie	989
Trainingsbijeenkomsten werkgevers, met taalambassadeurs en VR-brillen	Vorbereiding, locatie, catering, techniek, sprekers, attenties, laptop, telefoon enzovoort	3.137
Aanwezigheid Promotiedagen Noord Nederland 2022/2023/2024	Waaronder standhuur, letterkoekjes, bekers en kartonnen wasmachine	5.322
Filmpjes van good practice	Korte video's van werknemers/ werkgevers die bezig zijn met de aanpak van laaggeletterdheid	8.757
PR en permanente communicatiecampagne	Waaronder flyers, banners, logo, animatie, praatplaten, potloden, (eindejaars)relatiekaarten, LinkedIn, Startfest en escapecaravan	17.965
Diversen	Waaronder monitoring en verslaglegging	6.330
Totaal in €		50.000

Bijlagen

Bijlage 1 Aandacht voor het onderwerp

Bijlage 2 Acties bij werkgevers

Bijlage 3 Resultaten

Bijlage 1

Aandacht voor het onderwerp

Presentaties voor onder meer Noorderlink, ondernemersvereniging Pekela, Bouwend Nederland, WiZ-congres, Stichting De Hoven, Kansrijk Talent, Congres Diversiteit en Inclusie, gemeenten Groningen, Stadskanaal, Oldambt en Pekela, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)

Deelname aan evenementen als expert, panellid of workshopgever bij Startfest, Hart voor je Zaak, event Durf Jij?, Samenwerking Noord, Bondgenootschap voor Geletterd Drenthe, Biblionet Drenthe, open dag bedrijf Gjaltema Groep, project 'Door geldzorgen geraakt' (Regiodeal Oost-Groningen), Alliantie van Kracht en Dress for Succes

Diverse keren meedenken en meedoen aan activiteiten van Talentperron en de Digitale Academie Noord-Nederland (DANN)

Contact met landelijke projecten van VNO-NCW / MKB Nederland zoals Vitaal bedrijf en Nederland Onderneemt Maatschappelijk. En met activiteiten aangehaakt bij (landelijke) Dag van de Ondernemer

Contact met (maatschappelijke) organisaties zoals Moedige Dialoog, Schuldhulpmaatje, GroBusiness, Ik Ben Drents Ondernemer, vakbond CNV, de roc's Alfa College, Drenthe College, Noorderpoort en welzijnsorganisaties in de verschillende gemeenten

Een serie interviews met reacties van deelnemers aan de trainingen

Materiaal uitlenen aan gemeenten, Taalhuizen en GGD

Materiaal van Taalhuizen gebruiken en verspreiden bij bedrijven en werkgeversorganisaties

Bijna 200 **LinkedIn**-berichten geplaatst met meer dan 260.000 weergaven

2.500 flyers verspreid en 300 nieuwjaarskaarten verstuurd

Aandacht in 30 verschillende nieuwsbrieven (brancheorganisaties, ondernemersverenigingen, WiZ) en structurele samenwerking met Financieel Journaal UWV

Met activiteiten meedoen met de landelijke Maand van de 1000 voorbeelden

De landelijke Week van Lezen en Schrijven is steeds aanleiding voor (extra) activiteiten en berichten

Aangehaakt met escapecaravan bij Circus Vakland in gemeente Het Hogeland

Inbreng DiversityDay provincie Groningen

Aandacht in diverse kranten, podcasts en tv-programma's:

- Artikel in Week van Taal, oplage 30.000
- Artikel in WiZ-magazine, oplage 600
- Artikel in Forum (ledenblad VNO-NCW MKB Noord), oplage 25.000
- Artikel in jaargids en magazine Geeft Ruimte van VNO-NCW MKB Noord (vanaf 2022 jaarlijks), oplage 2.100 en 1.800
- Te gast bij uitzending UWV Go2info
- Te gast bij podcast Podium van UWV landelijk
- Te gast bij RTV Drenthe
- Te gast bij podcast Taalhuis Hogeland.

Het onderwerp op de agenda gezet bij de (jury's van) Ondernemersprijzen in Noord-Nederland

Nominatie landelijke Taalheld in categorie Bruggenbouwer

Benoemd tot Drentse Taalheld in categorie Bruggenbouwer

Tijdens de Promotiedagen Noord-Nederland werden in 2024 'aanhaak-mokken' uitgedeeld. Een cadeautje om werkgevers uit te dagen om in actie te komen.

We maakten een filmpje om aandacht te vragen voor Taal Werkt!

Bijlage 2 Acties bij werkgevers

Werkgeverstrainingen

- o 52 deelnemers in 2023 (bij 9 trainingen)
- o 24 deelnemers in 2024 (bij 5 trainingen, waarvan 1 training in Friesland)
- o 11 deelnemers vroegen de Social Return subsidie (SROI) aan voor deze training

Vervolgbijskomsten

- o 19 deelnemers in 2023 (bij 1 vervolgbijskomst)
- o 7 deelnemers in 2024 (4 + 3 bij 2 vervolgbijskomsten)
- o 1 deelnemer vroeg de Social Return subsidie (SROI) aan voor deze training

54 bedrijfsbezoeken en 65 keer uitgebreid bedrijfscontact tijdens de verschillende edities van de Promotiedagen Noord-Nederland

Mailings voor deelnemers training (met nieuws, tips, ontwikkelingen en uitnodigingen)

Een gereedschapskist met informatie en tips op de website

Netwerkaarten voor werkgevers

Werkgeversbijeenkomst met Jacco Vonhof (14 maart 2024, 75 aanwezigen)

Verschillende manieren om werkgevers te betrekken bij geletterdheid (klantreis)

Een training op de werkvloer van Flexiplus Huishouding BV (meer dan 100 werknemers)

Een training voor het management van Stadsbeheer Groningen

Presentatie voor het management van Gjaltema Groep

Enquête bij sociaal ontwikkelbedrijven

Theateravond in Kielzog Hoogezand (20 november 2024, 90 aanwezigen)

Waardebon om taalambassadeurs in huis te halen (geldig t/m maart 2025)

Herkomst deelnemers

Er deden ook mensen mee van bedrijven die actief zijn in het noorden, maar hun hoofdkantoor hebben in Den Bosch, Roermond of Rotterdam.

Locaties bedrijfsbezoeken

Bijlage 3 Resultaten

Het onderwerp staat bij werkgevers op de agenda. Het bewustzijn is op gang gebracht. En de aanjager is bekend bij werkgevers(organisaties), ondernemersverenigingen en brancheorganisaties.

Werkgevers die de training volgden, zetten concrete stappen zoals:

- o vacatureteksten en interne communicatie op B1-niveau
- o het onderwerp is onderdeel van ontwikkelgesprekken én gesprekken met collega's
- o medewerkers doorverwijzen naar taalhuizen (3x)
- o begeleiding van een taaldocent inkopen
- o werkbriefjes automatiseren zodat medewerkers minder hoeven in te vullen
- o navragen of medewerkers de communicatie begrijpen
- o extra mogelijkheden op computer om teksten te laten voorlezen.

Meerdere bedrijven (Dolmans Landscaping Group Noord, Gjaltema Groep, Flexiplus Huishouding BV, WerkPro, BWRI, Lentis) onderzoeken – soms ook met hulp van Stichting Lezen en Schrijven – hoe ze steeds meer medewerkers kunnen bereiken.

Werkgeversadviseurs en jobcoaches van WiZ weten meer over het onderwerp en gebruiken dit in hun gesprekken met werkgevers en deelnemers.

Een leermodule 'laaggeletterdheid' wordt opgenomen in de WiZ-academie i.o. Het onderwerp wordt meegenomen in de Stadsbeheer Academie Groningen i.o.

Het onderwerp staat bij groep Duurzame Inzetbaarheid Noord op de agenda. De aanjager staat als specialist op hun website.

Aandacht voor laaggeletterdheid is opgenomen in opleiding coaches Kansrijk Talent.

Vermelding van Taal Werkt! op DENNIS, het digitale platform voor adviseurs van arbeidsmarktregio's die samen met (potentiële) werkgevers werken aan bemiddeling van werkzoekenden.

Er is sinds september 2024 een Taalpunt bij sociaal ontwikkelbedrijf Iederz in Groningen.

De samenwerking in het taalnetwerk loopt goed.

Er is een monitor met een overzicht van deelnemers, activiteiten, contacten enzovoort.

Er is een nieuw landelijk netwerk ontstaan van mensen die bij werkgevers aandacht vragen voor laaggeletterdheid en verbetering van basisvaardigheden.

vervolg volgende pagina -->

Er is goede samenwerking en uitwisseling met de deskundigen van de Stichting Lezen en Schrijven.

Er zijn praatplaten waarmee de aanjager op pad gaat en er is ander promotiemateriaal om aandacht mee te trekken. Denk hierbij aan rolbanners, folders over trainingen, een wasmachine van karton en potloden en bekers om weg te geven. Ook is er een bijzondere blikvanger gemaakt die de taalhuizen én de aanjager kunnen gebruiken bij activiteiten.

Er is kennisuitwisseling via de aanjager. Zij wordt hiervoor ook gevraagd. Ook door studenten die scripties schrijven. En door het voorbereidingsteam van het NOS Journaal in makkelijke taal.

Er is uitgebreid aandacht voor geletterdheid op de website en in het magazine, de jaargids en nieuwsbrieven van VNO-NCW MKB Noord.

Er zijn filmpjes met deelnemers van de training en met een taalambassadeur.

Deelnemers in een training aan het werk.

Panelgesprek tijdens de theateravond op 20 november 2024. Evelien Bouma (l) interviewt Jellie Tiemersma van VNO-NCW MKB Noord, Gemma en de directeur-bestuur van WerkPro Cees Jan Gieskes.

Wat LEVERT het OP?
WERKPLEZIER medew.
Relaxter/meer ontspannen
sneller taken gedaan krijgen (afstemmen) (dit is niet direct primair proces zijn)
Gezondheid → minder stress, gelukkige medewerkers
financie collega's → werkbaar / ruimte voor plezier en uitdaging
normaliseren → geen taboe meer
betere balans werk - privé
loyaliteit naar werkgever → groter/betere binding/minder verloop

Opbrengst uit 1 van de trainingen.

Veel aandacht voor basisvaardigheden is erg belangrijk. Daarom is het mooi dat er artikelen waren over Taal Werkt! in het Talent-magazine van WIZ, De Krant in Noordenveld en in de krant NRC.

Gemma probeert overal verbindingen te leggen. Om te zorgen voor een groot taalnetwerk in het noorden. Ze ging ook op bezoek bij Mare Riemersma - Diephuis van het bestuur van het Drenthe College. Mare is ook bestuurslid in Drenthe bij VNO-NCW MKB Noord.

In juni 2023 stond de aanjager met een speciale caravan bij Circus Vakland in Uithuizen. In de caravan zaten allemaal opdrachten met taal en rekenen. Wie alles goed had, kon uit de caravan ontsnappen. Er kwamen wel mensen die het leuk en interessant vonden, maar dat waren geen werkgevers. Dat was een goede les. Op de foto staat Janine Tuil in het midden. Zij is de coördinator van de taalhuizen in gemeente Het Hogeland.

Gemma in gesprek met deelnemers aan een activiteit van de Digitale Academie Noord-Nederland in december 2023.

De aanjager is in 2022 gaan praten bij sociaal ontwikkelbedrijf Iederz in Groningen. Het ging over taal op de werkvloer. Mensen van het Alfa College kwamen ook bij de gesprekken. En zij gingen ermee verder. Het resultaat: sinds september 2024 heeft iederz een eigen taalhuis.

De aanjager gaat vaak met de letter A op pad. Dat trekt aandacht. Ook deelt ze vaak letterkoekjes uit. Dat helpt ook om het onderwerp luchtig te maken.

Bedrijven hebben nu al last van het dalende taalgevoel

De leesvaardigheid onder scholieren blijft dalen, bleek deze week. Zogekend, vinden Nederlandse bedrijven. Want laaggeletterdheid op de werkvloer is nu al een probleem, vooral voor de veiligheid. Wie bij grote machines in de buurt komt, moet de instructies kunnen...

De leesvaardigheid onder scholieren blijft dalen, bleek deze week. Zogekend, vinden Nederlandse bedrijven. Want laaggeletterdheid op de werkvloer is nu al een probleem, vooral voor de veiligheid. Wie bij grote machines in de buurt komt, moet de instructies kunnen...

Eindrapportage Taal Werkt!

Juli 2022 - December 2024

VNO-NCW MKB Noord helpt bij het verbeteren van basisvaardigheden in de arbeidsmarktregio Groningen. We doen dit met het project Taal Werkt!. Het is een onderdeel van het Plan Aanpak Laaggeletterdheid voor de jaren 2020 - 2024. De rijksoverheid betaalt het project via het programma Tel mee met Taal.